

Anläggningsforum

Trafikverket – Sveriges Byggindustrier (BI) – Svenska Teknik & Designföretagen (STD)

Temaspecifikation Produktivitet

Temaspecifikation Produktivitet

1. Bakgrund

Anläggningsforum är en branschsamverkan mellan Trafikverket, Sveriges Byggindustrier och Svenska Teknik & Designföretagen. Arbetet bedrivs i sex teman, vilka anses vara viktiga för en effektiv, framgångsrik och hållbar utveckling av infrastrukturen i Sverige. I detta ingår Produktivitet som ett temaområde. Produktivitetens utvecklingen i anläggningsbranschen är lägre jämfört med andra branscher och har varit så under många år. Till grund för bildandet av Trafikverket låg bland annat propositionen "Framtidens resor och transporter - infrastruktur för hållbar tillväxt". I den angav Regeringen att det fanns ett behov av ökad effektivisering inom Anläggningsbranschen.

2. Mål och Syfte

Med ovan som utgångspunkt bedrivs ett arbete inom Trafikverket med att åstadkomma kraftfulla åtgärder för att nå målet ökad produktivitet, effektivitet och innovationsgrad i branschen. Under 2013 jobbade man inom ramen för Branschsamarbetet mellan TRV/BI/STD och tog fram en Rapport (daterad 2014-04-10) när det gäller kostnadsdrivande krav i upphandlad verksamhet. Denna rapport ligger till grund till att man tog ett beslut att genomlysna ett antal områden i delprojekt. Projekten "Minimering av riskkostnader i entreprenader", "Minimering av riskkostnader i projekteringsuppdrag", "Åtgärdsprogram för att höja leverans kvaliteten i projekteringsuppdrag" och "Tidplaner med verifierade ledtider" har lett till rekommendationer. Övriga projektresultat har implementerats direkt av TRV. Projekten som har lett till Rekommendationer ska alla parter hantera i sina verksamheter. Temaledaren har fått uppgiften att se vilka projekt som bör kvarstå och om det finns några nya projektidéer. En workshop med branschens parter har genomförts och har kommit fram till vilka områden, som är viktiga framöver. Förslag hur vi går vidare inom Temaområde Produktivitet beskrivs nedan.

Ett angeläget område för att åstadkomma förbättrad produktivitet i branschen är att se över vilka kostnadsdrivande krav, som förekommer i upphandlad verksamhet, där kostnadsökningen inte står i proportion till uppnådd nytta.

Workshopen kom fram till två viktiga projektmål från projektlistan

- Principer för "tider i spår"
- Projekteringsuppdrag med möjlighet till standardisering på olika nivåer.

Därutöver konstaterade workshopdeltagarna att följande områden är angelägna att arbeta vidare med.

- Förbättrad ansvarsfördelning i underhållskontrakt.
- AKJ:er anpassas till förändrad beställarroll och nya affärsformer Förslag att göra en analys vad det innebär nu när TRV har en annan roll.

Dessutom identifierades följande nya tankar och viktiga områden.

- Hantering av digitaliseringen som kommer att vara en stor påverkan och förändring i branschen tex. vid framtagande av handlingar. Eget temaområde?
- Hantering och förbättring av kvalitet ” från ax till limpa ” avseende såväl projekteringsuppdrag som för entreprenader.
- Bättre effekt med implementering av Rekommendationerna.

3. Avgränsningar och kopplingar till andra projekt eller uppdrag

Innan start av något av projektförslagen behöver temaledaren göra en genomgång om det är något projekt som arbetas i något annat temaområde, uppdrag eller andra branschgemensamma initiativ.

4. Resurser

Resurser tillhandahålls av anläggningsforums parter.

5. Projekttidplan.

- Projektet ” Principer för tider i spår ” startas under december 2017, under förutsättning att beslut tas i Styrgruppen 17 oktober. Projektet kommer att färdigställas och överlämnas till implementering i augusti 2018. Om beslutet fattas senare så förskjuts sluttidpunkten i motsvarande grad.
- Projektet ” Projekteringsuppdrag med möjlighet till standardisering på olika nivåer ” startas tidigast hösten 2018.
- Förbättrad ansvarsfördelning i underhållskontrakt diskuteras på beredningsmötet vart det skall hanteras.
- AKJ:er anpassas till förändrad beställarroll och nya affärsformer. Trafikverket gör en analys vad det innebär nu när de har en annan roll.

Nya tankar och viktiga områden som kom fram i workshopen enligt nedan tas fram ett förslag av beredningsgruppen till styrgruppen hur dessa områden skall hanteras framåt.

- Hantering av digitaliseringen som kommer att ha en stor påverkan och förändring i branschen tex. vid framtagande av handlingar. Eget temaområde?
- Hantering och förbättring av kvalitet ” från ax till limpa ” avseende såväl projekteringsuppdrag som för entreprenader.
- Bättre effekt med implementering av Rekommendationer.

6. Projekt

6.1. Principer för ” tider i spår ”

6.1.1. Bakgrund / syfte

I många förfrågningsunderlag harmonierar inte BAP/BUP-tider med projektets omfattning. Formuleringar som att ” beställaren och entreprenören skall samråda ” försöka ordna tillgång till mera tider när entreprenaden är igång är otillfredsställande. Detta skapar en osäkerhet som är såväl kostnadsdrivande som ger en ökad riskexponering.

Det borde ingå i BAS-P ansvaret att BAP/BUP är rimliga i förhållandet till entreprenadens innehåll.

I många fall är det kostnadseffektivt att stänga en hel bandel under kortare tid tex. en vecka under semesterperioden och ersätta trafiken med exempelvis ersättningsbussar än att genomföra arbetet under korta ” dispar ” nattetid under flera månader. Förmodligen är även detta en fördel för trafikoperatören. Vi anser att detta förfarande bör användas i ökad omfattning.

6.1.2. Mål

Uppdragets mål är att få en bättre planering så att man får bort risker o kostnadsdrivande krav.

6.2. Projekteringsuppdrag med möjlighet till standardisering på olika nivåer

6.2.1. Bakgrund/Syfte

Standardisering på såväl hög nivå tex. val av brotyp, såväl som på en låg nivå i form av detaljlösning ger en hög kostnadseffektivitet. Vid val av tekniska lösningar såväl som vid underlag för funktionskrav så skall ett sätt som möjliggör standardisering föreskrivas. Det bör även påpekas att standardisering nödvändigtvis inte innebär prefabricering, utan standardiserade lösningar kan användas såväl i platsbyggnation som vid prefabricerat byggande. Vidare är det vår uppfattning att standardisering väl genomtänkt och genomförd inte behöver stå i motsatsförhållande till god gestaltning.

Ett sätt att anpassa gestaltningen till de förhållanden som råder i enskilda fallet kan vara att göra en indelning i gestaltningsklasser. I ett samnordiskt forskningssamarbete inom LCC/LCA benämns ETSI där TRV deltar så har en indelning i gestaltningsklasser lyfts fram som ett sätt att anpassa gestaltningsåtgärdernas omfattning så att även en god kostnadseffektivitet uppnås. Kostnadseffektivitet i sin tur uppnås bl.a genom standardisering som framgår ovan.

6.2.1. Mål

Hitta ett sätt att standardisera på olika nivåer och att nå bättre kostnadseffektivitet.

6.3. Bakgrund/Syfte

Därutöver konstaterade workshopdeltagarna att följande områden är angelägna är angelägna att jobba vidare med.

- Förbättra ansvarsfördelning i underhållskontrakt.

- AKJ:er anpassas till förändrad beställarroll och nya affärsformer Förslag att göra en analys vad det innebär nu när TRV har en annan roll.

Dessutom identifierades följande.

- Hantering av digitaliseringen som kommer att vara en stor påverkan och förändring i branschen tex. vid framtagande av handlingar. Eget temaområde?
- Hantering och förbättring av kvalitet ” från ax till limpa ” avseende såväl projekteringsuppdrag som entreprenader.
- Bättre effekt med implementering av Rekommendationer.

7. Projektbudget

Tema-/projektdeltagarna medverkar med egen tid. Ingen gemensam budget finns allokerad till temat.

8. Projektorganisation

Temagrupp innehållande en ledare inkluderande en representant från resp. part Projektgrupper bildas för resp. projekt som rapporterar till Temagruppen.

9. Riskhantering i projekt?

Genom att vi startar upp ett stort antal projekt i alla Temaområden så kommer resurstillsättningen vara en kritisk faktor. Viktigt är att vi startar upp rätt projekt och inte för många så vi rätt resurser i projekten.

10. Projektets kommunikationsplan

Arbetet med delprojekt rapporteras vid seminarium och rapportform. Om det passar kan artiklar publiceras i branschtidningar eller andra fora. Avstämningar görs med Styrgrupp, Beredningsgrupp och Sekretariatet om framdrift och fortsatta aktiviteter. Förankringar i respektive organisationer och utbyte med andra aktörer som kommuner/städer, andra branscher, möjligen departement och andra länder.

Datum

Ali Sadeghi, ordf, Styrgrupp

Temaledare Bo Kednert